

ผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ.1954-ปัจจุบัน ผู้การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย

ยุตนา ไพกะเพศ

คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The impact of the Indochina War on the way of life of Savannakhet province, Lao PDR, to creation of contemporary art

Yuttana Paigapat

Faculty of Fine-Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University, Thailand

Article Info : Research Article

Article History : Received 15 February 2023

: Revised 10 March 2023

: Accepted 28 March 2023

Corresponding Author : Yuttana Paigapat

E-mail Address : paigapatt.arts@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง “ผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน ผู้การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน และเพื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยจากผลกระทบจากสงครามอินโดจีนในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางศิลปกรรม มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ได้รับผลกระทบจากสงคราม และผู้ประบาง ใช้เครื่องมือวิจัยได้แก่แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยด้วยแนวความคิดคอนเซ็ปชวล อาร์ต แนวความคิดการสร้างสรรค์ แนวความคิดองค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ทฤษฎีสัญศาสตร์ ทฤษฎีหลังสมัยใหม่ และทฤษฎีการรื้อสร้าง ผลการวิจัยพบว่าสงครามอินโดจีนใน สปป.ลาว มีประวัติความเป็นมา แบ่งออกเป็น 2 ช่วงได้แก่ ช่วงฝรั่งเศสปกครองอินโดจีนในราว ปี ค.ศ. 1893-1954 ฝ่ายฝรั่งเศสแพ้สงครามส่วนฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอินโดจีนได้รับชัยชนะ และช่วงสหรัฐอเมริกาเข้าครอบครองอินโดจีน ปี ค.ศ. 1954-1975 สหรัฐอเมริกาแพ้สงครามส่งผลให้ลาวเข้าสู่ยุคสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวใน ปี ค.ศ. 1975-ปัจจุบันจากสงครามใน 2 ช่วงได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว แบ่งออกได้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม และด้านการศึกษา จากผลกระทบดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแนวความคิดอันนำไปสู่การกระบวนการสร้างสรรค์ตามแนวความคิดศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต โดยถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยจำนวน 2 ชิ้นซึ่งสามารถสะท้อนแนวคิดของผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : สงครามอินโดจีน แขวงสะหวันนะเขต ศิลปะร่วมสมัย คอนเซ็ปชวลอาร์ต ลาว

Abstract

‘The impact of the Indochina War on the way of life of Savannakhet Province, Lao PDR, to creation of contemporary art’ is the article based on the study of the situational duration from the year 1954 A.D. to present year as its main time frame purposively for the contemporary art creation. In order to understand comprehensively the way of life of the people in particular conditions, area and their stages and created artistic inspiration, methodologies designed to study the impact from the Indochina War to the way of life of Laotians as a specific location and in certain period of time. It is the mixed research by having the qualitative methodology and the arts creation researches together in the same process. The target groups were experts, practitioners, related figures, the war-impacted persons and vulnerable persons. The methodological tools were survey guidelines, semi-structural interview guidelines in order to collect data and information to be analyzed and created contemporary art. By applying conceptual art, creativity concept, composition art concept, Functionalism theory, Semiotic theory, Post-modern theories and Reconstructionism theories in the study process aimed at the art creation. The research findings included the Indochina War history and background is divided into 2 periods; Indochina under French protectorate during the year 1893 to 1954 A.D. ended at the defeated French by Indochina’s communist party and during under United States of America-USA’s influences and occupational war zone from the year 1954 A.D. ended in the year 1975 A.D. when USA was defeated by the communist movement in the subregion and led to Lao PDR establishing from the year 1975 A.D. to present. In forming the Lao PDR, there were two-war times by which had many impacts to Savannakhet Laotians’ way of life. There are 6 aspects of impact; mental, social, environmental, economic, cultural and educational. From the impacts, the researcher brought data and information in with its’ analysis to create main concept in the creation process as a conceptual art that presented in the 2 pieces of contemporary art of which reflect the researcher’s concept well.

Keywords : Indochina War Savannakhet province Contemporary art Conceptual art Lao PDR

บทนำ

สงครามอินโดจีนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกิดขึ้นระหว่าง ปี ค.ศ. 1945 – 1975 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด ปี ค.ศ. 1945 ฝรั่งเศสกลับมามีอำนาจในอินโดจีนอีกครั้ง ต่อมาในปี ค.ศ. 1954 โดยฝรั่งเศสพ่ายแพ้ต่อกองทัพเวียดนามที่เดียนเบียนฟูทางภาคเหนือของเวียดนาม ในปี ค.ศ. 1954

หลังการเจรจาทั้ง 2 ฝ่ายที่กรุงเจนีวาทำให้ประเทศในอินโดจีนได้รับเอกราช 4 ประเทศ คือ ลาว กัมพูชา เวียดนามเหนือ และเวียดนามใต้ (ปรีชา ศรีวัลย์, 2548) หลังจากนั้นสหรัฐอเมริกาเข้ามามีบทบาทแทนที่ฝรั่งเศสโดยให้การสนับสนุนรัฐบาลเวียดนามใต้ ภายใต้การนำของ Ngo Din Diem ซึ่งก่อให้เกิดความ

ขัดแย้งและสงครามขึ้นระหว่างเวียดนามใต้กับเวียดนามเหนือ ทั้งนี้เวียดนามเหนือที่นำโดยขบวนการชาตินิยมที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคคอมมิวนิสต์สหภาพโซเวียตและจีน (Committee of Concerned Asian Scholars, 1970) ทางฝ่ายจีนต้องการจัดอิทธิพลสหรัฐอเมริกาจากเอเชียและอินโดจีน (Shuguang Zang, 1994) สงครามอินโดจีนในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนในปี ค.ศ.1965 สหรัฐได้เปลี่ยนมาใช้วิธีการทิ้งระเบิดเวียดนามเหนืออย่างต่อเนื่องจนถึงการลงนามในข้อตกลงสันติภาพปารีสในเดือนมกราคม ค.ศ. 1973 สงครามนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องของมหาอำนาจในยุคสงครามเย็น (Shuguang Zang, 1994) ลาวเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนทำให้สหรัฐอเมริกาได้เข้าแทรกแซงลาวทำให้ราชอาณาจักรลาวถูกครอบงำทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและยังครอบงำทางวัฒนธรรม (hegemony) โดยการเปลี่ยนมาตรฐานในการใช้ชีวิตประจำวัน ศาสนา ความเชื่อ และที่สำคัญ คือการทำลายภาษา อีกทั้งการเข้ามาของสหรัฐอเมริกาในลาวทำให้เกิดสงครามกลางเมืองในลาว (สุนทร โพธิสาน, 2558)

สะพานนะเขต มีทางหลวงหมายเลข 9 ตัดตรงไปยังชายแดนเวียดนามที่ลาวบาว (L2btravel, 2563) ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเมืองใหม่เป็น “เมืองไกลอนพรมวิหาน” ภายหลังฝรั่งเศสแพ้สงคราม ในปี ค.ศ.1954 สหรัฐอเมริกาเข้ามาแทนที่ ในช่วงสงครามแขวงสะพานนะเขตกลายเป็นแขวงหนึ่งที่มีเส้นทางโฮจิมินห์ผ่านมาทางชายแดนลาวเวียดบริเวณเมืองนองเซโปน (สุนทร โพธิสาน, 2558) ด้วยเหตุนี้จึงตกเป็นเป้าหมายในการทิ้งระเบิดตลอดระยะเวลา 9 ปี ตามเส้นทางโฮจิมินห์ ในเมืองนอง เมืองเซโปน เมืองวีระบุรี เครื่องบินมีการทิ้งระเบิดตลอดเส้นทางโดยเมืองเซโปนถือว่าเป็นเมืองที่ดุเดือดและหนักหน่วงที่สุด

ทรัพยากรในดินในน้ำถูกทำลาย แผ่นดินลาวได้ถูกระเบิดมากกว่าสนามรบเวียดนาม และสนามรบกำพูชา (บุณฑนง ชมไขพนและคณะ, 2012) ในปี ค.ศ.1964-1972 การทิ้งระเบิดมี 2 จุดใหญ่ในเส้นทางโฮจิมินห์ คือเส้นทางเลขที่ 20 จากเวียดนามผ่านเข้าลาวทางบ้านสาน บ้านละบอยไปถึงบ้านลุ่มบุ่ม แล้วต่อไปจนถึงเขตแดนแขวงสะพานนะเขตทางเส้นนี้ถูกระเบิดทำลายนับตั้งแต่ชายแดนจะลาวเวียดนามลงมาทาง บ้านเพ้า บ้านแสนพันถึงบ้านลุ่มบุ่ม และเส้นทางเลขที่ 12 ต่อจากนั้นมีการทิ้งระเบิดใส่เขตแดนแขวงสะพานนะเขต ทั้งสองเส้นนี้ถูกระเบิดทำลายเป็นวงกว้าง

ปี ค.ศ. 1970-1971 ได้มีประกาศในวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ.1970 ว่ากองทัพประชาชนลาวพร้อมกับกองทหารอาสาสมัครเวียดนามได้เคลื่อนทัพตามยุทธศาสตร์ลามเซิน 719 พร้อมทั้งบุกโจมตีทั้งในฤดูแล้งและฤดูฝนทั่วประเทศ ต่อมาต้นเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1971 หลังจากที่สหรัฐอเมริกาได้ใช้กำลังกองทัพอากาศและเครื่องบินยุทธศาสตร์ B52 ทิ้งระเบิดและยิงทำลายเขตปลดปล่อยอย่างร้ายแรง สหรัฐอเมริกาและพวกทหารหุ่นเชิดอเมริกันจึงได้ดำเนินการเคลื่อนทัพขนาดใหญ่ที่สุดมากรุงรัตนลาว ตามเส้นทางหมายเลขที่ 9 ตามทฤษฎีนิกลัน เป็ดสมรภูมิรบขึ้น 2 จุด จุดแรกเคลื่อนทัพจากเมืองเซโน บุกตีเข้าตามเส้นทางหมายเลข 9 เข้ามาหาเมืองพิน ห้วยสาน จุดที่ 2 จากเมืองปากเซ เคลื่อนกำลังบุกเข้าดงบอละเวนที่กำพูชา สหรัฐอเมริกาได้ออกคำสั่งให้รัฐบาลลอนนอลระดมกำลังทหารจำนวนมากสมทบกับทหารหุ่นเชิดอเมริกันเปิดสมรภูมิรบที่เรียกว่าไชยชนะสมบุณ 171 ตามชายแดนของ 3 ประเทศ คือ ลาว เวียดนามและกำพูชาอย่างขนานใหญ่ เฉพาะที่เวียดนามนั้น สหรัฐอเมริกาได้จัดวางกำลังอย่างมากมายโดยเฉพาะบริเวณฐานทัพเรือในเวียดนามและทิ้งระเบิดทำลายใน

จังหวัดกว๋างบิ่ง (Quang Binh) หวิญล็อง (Vinh Long) อีกด้วย การเคลื่อนทัพเปิดสมรภูมิรบของสหรัฐอเมริกาและทหารหุ่นไซ่ง่อนที่เรียกว่า สมรภูมิรบลามเซิน 719 (Lam Son 719) ได้แบ่งเป็น 3 ระยะ ในวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ.1971 สมรภูมิรบลามเซิน 719 ก็เปิดฉาก สมรภูมิอยู่เขตเมืองนอง แขวงสะหวันนะเขต กองบัญชาการกองทัพปลดปล่อยประชาชนลาว ประจำภาคใต้ได้แจ้งการปราชัยอย่างสิ้นเชิงของ สมรภูมิรบลามเซิน 719 ของสหรัฐอเมริกาและพวกทหารหุ่นไซ่ง่อนที่รุกรานเข้าภาคใต้ของลาวหลังการสู้รบกันดุเดือดได้ต่อเนื่องตลอด 43 วันด้วยความตัดสินใจโจมตีเสี่ยงภัยสงครามรุกรานประเทศลาวของสหรัฐอเมริกาให้ปราชัยลง กองทัพและประชาชนลาวได้รับชัยชนะอย่างยิ่งใหญ่สามารถขับไล่สหรัฐอเมริกาได้ทั้งหมด (สุนทร โพธิสาน, 2558)

ภายหลังสงครามอินโดจีนสิ้นสุด สงครามยังทิ้งปัญหาไว้บนพื้นแผ่นดินลาว นั่นคือ ระเบิดที่ยังไม่ทำงานในแขวงสะหวันนะเขตซึ่งมีมากที่สุดในประเทศลาว โดยเฉพาะเมืองเซโปน เมืองนอง และเมืองพิน ระเบิดที่ยังไม่ทำงานเป็นปัญหายุ่ยากและเป็นสิ่งท้าทายต่อการสร้างชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่อย่างเสี่ยงภัยในเขตนี้ อ้างอิงตามสถิติแห่งชาติ แต่ปี ค.ศ.1964-2008 ทั่วประเทศมีผู้ประสบเคราะห์ร้ายจากระเบิดที่ยังไม่ทำงาน จำนวน 50,136 คน เฉลี่ย 300 คนต่อปี โดยเฉพาะแขวงสะหวันนะเขตมีผู้เคราะห์ร้าย จำนวน 12,530 คน ประมาณ 25% ในปี ค.ศ. 2008 องค์การคุ้มครองแห่งชาติเพื่อแก้ไขปัญหาระเบิดปะทุ (คคช.) ได้ดำเนินการสำรวจแห่งชาติเพื่อเก็บกรรมจำนวนผู้รับผลกระทบในอุบัติเหตุ ผลการสำรวจพบมากกว่า 50,000 คนในระหว่างปีค.ศ.1964-2007 ในขณะที่กำลังเก็บและวิจัยผลคาดหวังว่ากว่า 30,000 คน บาดเจ็บหรือล้มตายในช่วงสงครามจำนวน 20,000

คน (บุณฑนong ชมไขพนและคณะ, 2012) ผลสำรวจได้ชี้ให้เห็นว่าสัดส่วนของเด็กเล็กที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุระเบิดเพิ่มสูงขึ้นมาตลอด ในช่วงปีที่ผ่านมาจำนวนผู้ถูกระเบิด บาดเจ็บ ล้มตาย ลดลงอยู่ระหว่าง 300 คนต่อปี แต่เป็นหน้าตักใจในระยะใกล้ๆ มานี้เองตัวเลขผู้ถูกบาดเจ็บล้มตายได้เพิ่มขึ้นในแต่ละปีอาจจะ เป็นเพราะมีการรับซื้อเศษซากอาวุธยุทธโปกรณ์สงครามในพื้นที่สู้รบ หลังจากเกิดอุบัติเหตุ นับตั้งแต่ปี ค.ศ.2004 ท้าว สปป.ลาว การค้าขายเศษซากอาวุธยุทธโปกรณ์สงคราม ได้มีความต้องการเพิ่มขึ้นจากพ่อค้า เพื่อแปรรูปเป็นเหล็กเส้นเพื่อการก่อสร้างทำให้ราคาเหล็กสูงขึ้น จำนวนชาวลาวเก็บซากระเบิดเพิ่มมากขึ้น โรงหลอมเหล็กขนาดเล็กน้อยและโรงหล่อเหล็กได้ขยายตัวโดยเฉพาะภายในเขตเลียบชายแดนลาว-เวียดนาม ที่เคยเป็นเขตทิ้งระเบิดอย่างหนักหน่วงในสงครามอินโดจีน นอกจากระเบิดแล้วยังมีสารเคมีพิษทำให้ประชาชนเสียชีวิตนับหลายแสนคน มีชีวิตอยู่อย่างแสนทรมานทุกข์ทรมาน เพราะสารเคมีพิษที่ตกค้างใน น้ำ ดิน และป่าไม้ ในพื้นที่ภูเขาเกือบทั้งหมดได้รับมลพิษจากเคมีเป็นพิษของสหรัฐอเมริกา ป่าไม้ที่มีคุณค่า สัตว์ป่าและพืชพรรณหลายชนิดสูญพันธุ์ไประยะก่อนปี ค.ศ.1965 นั้น บริเวณเขตนี้นี้ มีหลายสายพันธุ์ต้นไม้ใบหญ้า มีนกกว่า150 ชนิด มีสัตว์ป่ากว่า 40 ชนิด ในห้วย นอง คลองบิ่ง ก็เต็มไปด้วย ปู ปลา จากปี ค.ศ.1965-1970 สหรัฐอเมริกาได้ทิ้งระเบิดและยาฆ่าหญ้าส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ ถูกทำลายและได้ทำให้สัตว์ป่าทุกชนิดหนีหายไป สารเคมีพิษสามารถตกค้างอยู่ในดินและน้ำอย่างยาวนานกว่าธาตุอื่นๆ สารเคมีพิษที่ก่อผลเสียต่อผู้คน ในระยะสงครามอินโดจีนสหรัฐอเมริกาได้ใช้สารเคมีฆ่าใบไม้และยาฆ่าหญ้า รวมทั้งฝนเหลืองเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันหลายพื้นที่ยังเป็นดินที่ไม่สามารถปลูกพืชได้

เนื่องจากสารเคมียังปนเปื้อนในอาหาร น้ำและร่างกายของคน เด็กเล็กหลายคนเป็นพิษารโดยกำเนิด (บุญทะนอง ชมไขฝนและคณะ, 2012)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสงครามอินโดจีนใน สปป.ลาว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่อง “ผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน นำไปสู่การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญในการเรียนรู้อดีตที่ผ่านมาตั้งแต่จุดเริ่มต้น เหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ในสงครามอินโดจีนในลาวซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขตจากอดีตถึงปัจจุบันที่เต็มไปด้วย

ด้วยความเจ็บปวด ทุกข์ ทรมาน ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เหตุการณ์และเรื่องราวเหล่านี้ได้สร้างความสะเทือนใจต่อผู้วิจัยและก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต เน้นการใช้วัตถุและวัสดุเป็นตัวแทนความคิด เกี่ยวกับผลกระทบจากสงครามอินโดจีนในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต ผลงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะอีกแนวทางหนึ่งที่จะขยายขอบเขตความหมายศิลปะให้กว้างขวางมากขึ้น แก่นักศึกษาและผู้สนใจศิลปะในประเทศลาวและประเทศอื่น ๆ ที่ต้องการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยแนวสงคราม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน
2. เพื่อสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยผ่านรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตที่สะท้อนถึงผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษา

1.1 ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วง ปี ค.ศ.1954 – ปัจจุบัน ใน ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา และด้านสภาพจิตใจ และการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยผ่านรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต

1.2 ขอบเขตพื้นที่ วิจัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยกำหนดพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสงครามอินโดจีน ช่วงปี ค.ศ.1954-ปัจจุบัน ในเขตแขวงสะหวันนะเขต เนื่องจากแขวงนี้ได้รับผลกระทบจากการทิ้งระเบิดมากที่สุดใน สปป.

ลาว และสร้างสรรค์ทางศิลปะร่วมสมัยในสตูดิโอทางศิลปะของผู้วิจัย

1.3 ขอบเขตด้านเวลา ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2563 ถึง เดือนมิถุนายน 2565 ระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี 5 เดือน

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว 5 กลุ่ม และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปกรรมร่วมสมัย กลุ่ม ได้แก่

2.1 ผู้รู้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ, ครู, อาจารย์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน

2.2 ผู้ปฏิบัติ ได้แก่ ทหารผ่านศึกสงคราม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน

2.3 ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชาวบ้าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 คน

2.4 ผู้ได้รับผลกระทบจากสงคราม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน

2.5 ผู้เปราะบาง ได้มาโดย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 คน

2.6 ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปกรรมร่วมสมัย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือประกอบด้วยแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (แนวคำถามในการแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสามารถตอบคำถามของการศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้โดยมีวิธีเก็บข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดยทำการค้นคว้าเอกสารจาก หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีลำดับการเก็บข้อมูลดังนี้ ขั้นแรกเป็นขั้นการสำรวจ (survey) พื้นที่สำรวจภาคสนาม โดยการสำรวจด้านนิเวศวิทยา ด้านภูมิศาสตร์ ด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และด้านการเข้าถึงข้อมูลในพื้นที่สภาพแวดล้อม สังคม ส่วนขั้นต่อมาเป็นขั้นการสัมภาษณ์โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-dept interview) แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เพื่อใช้

สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ (key informant) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (casual Informant) ผู้เกี่ยวข้อง (general informant) กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากสงคราม (groups affected by war) และกลุ่มเปราะบาง (vulnerable groups) ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสงครามอินโดจีนและผลกระทบของสงคราม ช่วง ค.ศ.1954 - ปัจจุบัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปไว้ 2 ประการ คือ ประการแรกคือการวิเคราะห์แบบอุปนัย ได้แก่ วิธีตีความสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์หรือความ จริงทางกายภาพจากการมองเห็นซ้ำๆ กันในหลายเหตุการณ์ การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นไปย่นมาและส่งผลต่อกันและกัน ส่วนประการต่อมาคือการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูล คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิดๆ หรือ ขั้นตอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไป ซึ่งสามารถทำได้สองแบบคือ แบบที่ใช้แนวคิดทฤษฎี และไม่ใช้ทฤษฎี

6. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยศึกษาเรื่องราวเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามอินโดจีนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ช่วง ค.ศ.1954 - ปัจจุบัน นำมาสู่การสร้างสรรคศิลปะร่วมสมัยผ่านรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตใช้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาและนำเสนอด้วยผลงานสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย

7.กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 แผนภูมิภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1.ผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวยุคระหว่างสงคราม สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน

1.1 ประวัติความเป็นมาของสงครามอินโดจีนในแขวงสะหวันนะเขต

ประวัติความเป็นมาของสงครามอินโดจีนในแขวงสะหวันนะเขต จากภาคเอกสาร พบว่าแขวงสะหวันนะเขต มีพื้นที่เขตทางตะวันออกติดกับภาคกลางเวียดนาม และเป็นพื้นที่เดินทางของกองทัพเวียดนามเหนือ เรียกว่า “เส้นทางโฮจิมินห์เทรล” ชายแดนแขวงสะหวันนะเขตกับภาคกลางเวียดนาม ในช่วงที่ฝรั่งเศสครอบครองอินโดจีนในลาว ปี ค.ศ. 1893-1954 แขวงสะหวันนะเขตเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่

ฝรั่งเศสเข้าไปตั้งหน่วยงานรัฐบาลและฐานทัพ แล้วแบ่งลาวออกเป็นสองส่วน ลาวภาคเหนือตั้งแต่แขวงพงสาถึงแขวงคำม่วน ลาวภาคใต้ตั้งแต่แขวงสะหวันนะเขตถึงแขวงอัตตะปือ ต่อมาฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารควบคุมแบบใหม่และมีการเพิ่มภาษี ซึ่งกระทบกระเทือนต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจกล่าวคือประชาชนลาวต้องแบกภาระการจ่ายภาษีเพิ่มมากขึ้น ต้องจ่ายภาษีแบบใช้แรงงานแทน การถูกกดขี่ข่มเหงเอารัดเอาเปรียบ สร้างความเจ็บแค้น ความเดือดร้อนแก่ประชาชนลาว ส่งผลให้เกิดการต่อต้านอย่างกว้างขวางทั้งแบบเปิดเผยตรงไปตรงมาและโดยอ้อม นอกจากนั้นฝรั่งเศสได้มีการเผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกฝรั่งเศสและสอนภาษาให้แก่ ชาวลาว

เพื่อให้การขยายอาณาเขตออกไปให้มากที่สุดและง่ายต่อการบริหาร ด้วยเหตุนี้ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อจารีตประเพณีเดิมของสังคมลาว ก่อให้เกิด “ขบวนการผู้มีบุญ” ต่อต้านฝรั่งเศสที่ฝังชายแม่น้ำโขงหลายขบวนการ ขบวนการที่เกิดขึ้นครั้งแรก คือ ขบวนการฮั่นเซต ต่อมารูปแบบการต่อต้านเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ปี ค.ศ.1950 เกิด “กลุ่มขบวนการลาวอิสระและขบวนการประเทศลาว” กลุ่มนี้ได้รับการสนับสนุนจากเวียดนามเหนือ ต่อสู้กับฝรั่งเศส ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ช่วงปี ค.ศ. 1939-1945 สิ้นสุดลง ญี่ปุ่นพ่ายแพ้และยอมจำนนต่อฝ่ายสัมพันธมิตร ฝรั่งเศสส่งกองทัพกลับเข้าในลาว เหตุการณ์ที่ร้ายแรงที่สุดที่แขวงคำม่วนและแขวงสะหวันนะเขต ทหารฝรั่งเศสได้เข้าฆ่าประชาชนและขบวนการลาวอิสระ ต่อมาขบวนการประเทศลาวขยายเขตปลดปล่อยอย่างรวดเร็วกองทัพเวียดนามเหนือก็เปิดฉากโจมตีที่เมืองเดียนเบียนฟูตอนเหนือของเวียดนาม ส่งผลให้ฝรั่งเศสต้องยอมจำนนต้องถอนตัวออกจากอินโดจีนอย่างสิ้นเชิง ในวันที่ 8 พฤษภาคม ค.ศ.1954 ตามมาด้วยข้อตกลงสนธิสัญญาเจนีวาซึ่งลงนาม วันที่ 21 กรกฎาคม ค.ศ. 1954

ช่วงสหรัฐอเมริกาเข้ามาแทรกแซงอำนาจของรัฐบาลลาว ปี ค.ศ. 1954-1975 แขวงสะหวันนะเขตเป็นหนึ่งในสมรภูมิรบที่หนักหน่วงดุเดือดที่สุดในสงครามอินโดจีนลาว คือ “สมรภูมิรบลามเซิน” ในปี ค.ศ. 1966 เป็นเหตุการณ์สำคัญช่วงสงครามอินโดจีน ในปี ค.ศ.1964 การทิ้งระเบิดมี 2 จุดใหญ่ เส้นทางโฮจิมินห์ คือ เส้นทางเลขที่ 20 จากเวียดนามผ่านเข้าลาวแล้วต่อไปถึงเขตแดนแขวงสะหวันนะเขต และเส้นทางที่ 2 เส้นทางเลขที่ 12 นับตั้งแต่ชายแดนลาวเวียดนามลงมาเขตแดนแขวงสะหวันนะเขต เส้นทางทั้งสองเส้นนี้ถูกระเบิดถูกทำลาย ต่อมาปี ค.ศ.1965 สหรัฐอเมริกาใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดและสารเคมีพิษที่โปรยลงสู่แม่น้ำ

ลำคลองส่งผลให้เนื้อที่ป่าจำนวน 6,250,000 ไร่ ถูกทำลาย และสัตว์ป่าหลายชนิดสูญพันธุ์ การใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดและสารเคมีพิษของสหรัฐอเมริกา ก็เพื่อเปิดเผยมพื้นที่หลบซ่อนของกองทัพประชาชนลาว และกองทัพเวียดนามเหนือ ปฏิบัติการรบนี้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประชาชนลาว แขวงสะหวันนะเขต โดยเฉพาะถูกระเบิดที่ยังไม่ทำงานได้กระจายไปทั่วแขวงตามชายแดนลาวเวียดนาม และสารเคมีพิษที่ส่งผลต่อร่างกาย และความพิการการผิดปกติรูปร่างของเด็กทารกที่สืบต่อกันจากแม่ในทางพันธุกรรมมาจนถึงปัจจุบัน

จากการวิจัยข้อมูลภาคเอกสาร พบว่าผลกระทบจากสงครามอินโดจีนในวิถีชีวิตชาวลาว แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน แบ่งออกได้ 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ฝรั่งเศสครอบครองอินโดจีนในลาว ปี ค.ศ. 1893-1954 ผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา และสภาพจิตใจ ซึ่งเกิดจากการแบ่งลาวออกเป็น 2 ส่วน การเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร ควบคุมแบบใหม่ การเพิ่มภาษี การถูกกดขี่ข่มเหง เอาเปรียบเปรียบ สร้างความเจ็บแค้นความเดือดร้อนแก่ประชาชนลาวให้กับประชาชน การเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกฝรั่งเศสและสอนภาษา

ช่วงสหรัฐอเมริกาเข้ามาแทรกแซงอำนาจของรัฐบาลลาว ปี ค.ศ. 1954-1975 ส่งผลกระทบมากที่สุด ด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา และสภาพจิตใจ โดยปฏิบัติการรบด้วยการใช้เครื่องบินขับไล่ ทิ้งระเบิด และการโปรยสารเคมีพิษ

จากการวิจัยข้อมูลภาคสนาม พบว่าผลกระทบในแขวงสะหวันนะเขต ปัจจุบันยังคงปรากฏร่องรอยของสงครามอินโดจีนตามแถบชายแดนเมืองเซโปน เมืองนอง และเมืองพิน ตามเส้นทางเลข 9 ไปถึงชายแดนลาวเวียดนาม 120 กิโลเมตร หรือ เส้นทางโฮ

จิมินห์ สภาพสิ่งแวดล้อมตามเส้นทางนี้ยังคงได้รับผลกระทบจากกระเปิดที่ยังไม่ทำงานและสารพิษ นอกจากนี้ยังพบข้อมูลและหลักฐานที่ห่อพิพธิภัณฑ์ แขวงสะหวันนะเขต พิพธิภัณฑ์มูลเชื้อชัยชนะร่วม สัมพันธ์สู่รบลาวเวียดนาม ซึ่งปรากฏหลักฐานสมรภูมิรบในแขวงสะหวันนะเขต ได้แก่ รถถัง ปืนใหญ่ เฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินขับไล่ อาวุธยุทโธปกรณ์ทางสงครามหลากหลายชนิด และภาพถ่ายการต่อสู้ในสนามรบ ถูกนำมาติดตั้งแสดงในพิพธิภัณฑ์ทั้ง 2 แห่ง จากข้อมูลภาคสนามที่กล่าวมาข้างต้น กระเปิดที่ยังไม่ทำงานในแขวงสะหวันนะเขตยังมีเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเก็บกู้ให้หมดได้ ยังคงเป็นภัยอันตรายต่อวิถีชีวิตชาวลาว ซึ่งจะส่งผลกระทบในด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การศึกษา และสภาพทางจิตใจ

1.2 ผลกระทบจากสงครามโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน

ผลการวิจัยข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่วิจัย แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ในบทความนี้จะใช้นามสมมติในการพรรณนาวิเคราะห์พบว่าสงครามอินโดจีน ช่วงปี ค.ศ.1954 - ปัจจุบัน ส่งผลกระทบ 6 ด้าน ได้แก่

1. ผลกระทบด้านสังคม การเข้ามาของนักล่าอาณานิคมฝรั่งเศส เพื่อยึดอำนาจเอาแผ่นดินลาว บีบบังคับประชาชนในแขวงสะหวันนะเขต ให้อยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงแบบดั้งเดิมมาเป็นแบบผูกขาด ขึ้นตรงต่อรัฐบาลฝรั่งเศสในลาว ประชาชนชาวในแขวงสะหวันนะเขตลุกขึ้นต่อสู้และทำสงครามกับนักล่าอาณานิคมฝรั่งเศส ต่อมาฝรั่งเศสได้ใช้เครื่องบินขับไล่ทิ้งระเบิดตาม หมู่บ้าน เส้นทางเดินทัพของกองทหารลาวฝ่ายซ้ายและเวียดนามเหนือ แถบเมืองเซโปน แขวงสะหวันนะเขต ส่งผลกระทบวิถีชีวิตชาวลาว

ชุมชนถูกทำลาย เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด ผู้คนอพยพเข้าป่าเพื่อหลบภัยประชาชนแขวงสะหวันนะเขต ถูกฆ่าตายไปหลายล้านคน (คำแพง 1, สัมภาษณ์) ต่อมาสหรัฐอเมริกาเข้ามายึดครองแผ่นดินลาวได้ใช้ประชาชนลาวฆ่าประชาชนลาวด้วยกันเอง ในดินแดนแถบอินโดจีน สหรัฐอเมริกาหวังต่อต้านคอมมิวนิสต์ที่กำลังขยายในแถบอินโดจีน สหรัฐอเมริกาได้ส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ เข้ามาในแผ่นดินลาว ได้แก่ รถหุ้มเกราะติดอาวุธ เครื่องบินทิ้งระเบิด และยาฆ่าหญ้ามาโปรยในอากาศ เรียกว่า “ฝนเหลือง” เพื่อเปิดเส้นทางโฮจิมินห์เทล ส่งผลกระทบต่อชีวิตประชาชนในแขวงสะหวันนะเขต และกองทหารลาวฝ่ายซ้ายและเวียดนามเหนือ พลเมืองลาวบางส่วนอพยพย้ายไปอยู่ฝั่งขวาม่น้ำโขง ต่อมาสหรัฐอเมริกาปราศัยจึงถูกขับไล่ออกจากแผ่นดินลาว (คำแพง 2, สัมภาษณ์)

2. ผลกระทบด้านวัฒนธรรม ช่วงนักบวชชาวฝรั่งเศสได้เผยแผ่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและสอนภาษาฝรั่งเศส เพื่อดำเนินการขยายอาณานิคมฝรั่งเศสออกไปให้มากที่สุดและสะดวกต่อการบริหาร ต่อมาฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารควบคุมแบบใหม่ ก่อให้ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ส่งผลกระทบต่อจารีตประเพณีเดิมของสังคมลาว ในแขวงสะหวันนะเขต (คำแพง 1, สัมภาษณ์)

3. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ประชาชนลาวมีจำนวนน้อยมากที่จะรู้จักเรื่องเศรษฐกิจ การค้าขายแบบอุตสาหกรรม ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบเสียเปรียบดุลการค้า จากนักล่าเมืองขึ้นคือฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา รวมทั้งพ่อค้าชาวจีนและชาวเวียดนาม ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น ค่าเงินก็ลดค่าลง โดยเฉพาะในช่วงสงครามอินโดจีน ประชาชนลาวส่วนมากอาศัยทำมาหากิน ตามธรรมชาติ อิงตามฤดูกาล เพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำเครื่องจักสาน และอื่นๆ (คำแพง 2, สัมภาษณ์)

4. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลของสงครามอินโดจีนส่งผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมในแขวงสะหวันนะเขต ได้แก่ อาคาร บ้าน ดึก สถานที่ราชการ ถนน สะพาน ฟาร์มปศุสัตว์ สัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะปลูกพืชต่างๆ แม่น้ำ ป่าไม้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้รับความเสียหายอย่างมาก โดยเฉพาะการโปรยสารเคมีพิษได้แพร่กระจายไปสู่หลายพื้นที่ ตามแหล่งน้ำ สุ่มพืชพรรณ ป่าไม้ และชีวิตประชาชนลาวแขวงสะหวันนะเขตที่อาศัยทำมาหากินตามธรรมชาติ (คำแพง 5, สัมภาษณ์)

5. ผลกระทบด้านการศึกษา สงครามอินโดจีนส่งผลกระทบด้านการศึกษาในหลายพื้นที่ของประเทศลาวทำให้การศึกษาเล่าเรียนมีการยุ่งยากเพราะหวังว่าจะมีชีวิตรอดจากสงครามนี้ได้อย่างไร (คำแพง 10, สัมภาษณ์) ประชาชนลาวแขวงสะหวันนะเขตส่วนมากอาศัยอยู่ชนบทไม่ได้รับการเล่าเรียนหนังสือเพราะห่างไกลจากชุมชนเมือง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 ประชาชนลาวส่วนมากได้ศึกษาเล่าเรียนหนังสือตามวัดต่างๆ หลังสงครามสิ้นสุดลง มีการแข่งขันกันในด้านการศึกษาเล่าเรียนเพื่อพัฒนาเพื่อให้มีชีวิตดีขึ้นหายจากความยากจนทุกข์ยาก คนที่ได้รับผลประโยชน์ มีส่วนน้อยที่จะได้รับการศึกษา ได้รับงานทำ และคนที่ศึกษาต่างประเทศเท่านั้น แต่ในปัจจุบันประชาชนลาวได้เรียนหนังสือ จบชั้นประถม ในภาคบังคับสามารถสร้างสรรค์ความรู้รอบ และศึกษาวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ

6. ผลกระทบด้านสภาพจิตใจ สงครามอินโดจีนส่งผลให้ประชาชนลาวพลัดพราก พิกการ สูญเสียชีวิต และกลายเป็นผู้ลี้ภัยสงคราม ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจนับตั้งแต่เกิดสงครามมาจนถึงปัจจุบัน ความโกรธแค้นต่อนักล่าอาณานิคมฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ที่มารุกรานและเป็นศัตรูกับประชาชนลาว (คำแพง 2, สัมภาษณ์) (คำแพง 1, สัมภาษณ์) (คำแพง 6, สัมภาษณ์)(คำแพง 8, สัมภาษณ์) (คำแพง 9, สัมภาษณ์) เหตุการณ์ที่ทำให้ประชาชนลาวแขวง

สะหวันนะเขต รู้สึกสะเทือนใจมากที่สุด คือ เหตุการณ์ในสมรภูมिरบเมืองเซโปน แขวงสะหวันนะเขต ตามเส้นทางโฮจิมินห์เทล และสมรภูมิการรบที่หนักหน่วงดุเดือดที่สุดในสงครามอินโดจีนลาว “สมรภูมिरบลามเซิน” การต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลลาวและสหรัฐอเมริกาอย่างรุนแรงในปีค.ศ. 1978 ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาว การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และอื่น ๆ ประชาชนลาวที่ตกอยู่ในภาวะสงครามอินโดจีนในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีความรู้สึกเบื่อหน่ายกับสงครามที่ไม่รู้ใครเป็นคนก่อขึ้น (คำแพง 11, สัมภาษณ์)(คำแพง 3, สัมภาษณ์)(คำแพง 4, สัมภาษณ์)(คำแพง 9, สัมภาษณ์) (คำแพง 10, สัมภาษณ์)

2.การสร้างสรรคศิลป์ร่วมสมัยจากผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่า ผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตของประชาชนลาวแขวงสะหวันนะเขต ทั้ง 6 ด้าน มีลักษณะเป็นลูกโซ่และความสัมพันธ์ของชีวิต ท่ามกลางสงคราม การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อความอยู่รอดของชีวิตประชาชนลาวต้องดิ้นรนทนทุกข์ระหว่างท่ามกลางและภายหลังสงคราม การพลัดพราก การสูญเสียร่างกาย การสูญเสียสมาชิกในครอบครัว ลูกกลายเป็นกำพร้า การทำลายอาคาร บ้านเรือน ศาสนสถาน โบราณวัตถุ สิ่งแวดล้อม จากสงครามอินโดจีนในแขวงสะหวันนะเขต สิ่งเหล่านี้ยังคงปรากฏร่องรอยให้เห็นจากบุคคลที่เคยผ่านเหตุการณ์อันเลวร้ายของสงครามอินโดจีน และความทรงจำภาพการทำลายในช่วงสงคราม ปัจจุบันถูกปรับเปลี่ยนเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อเรียนรู้เรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ค่อยย้าเตือนอดีตอันโหดร้าย ความลำบากทุกข์ยาก การสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างจากสงครามอินโดจีน สิ่งเหล่านี้ได้สร้างความรู้สึกระเทือน

ใจให้กับผู้วิจัยและเป็นแรงบันดาลใจในการ ถ่ายทอด แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากสงครามอินโดจีน ต่อวิถีชีวิตของประชาชนลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน ที่มีลักษณะเป็นลูกโซ่ และความสัมพันธ์ของชีวิต

การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยจากผลกระทบ ในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต จากสงครามอินโดจีนใน สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน ดังนี้

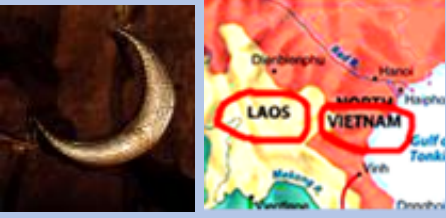
1. แนวความคิดในการสร้างสรรค์ ศิลปะร่วมสมัยจากผลกระทบในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต จากสงครามอินโดจีนใน สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดแนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต ที่มีลักษณะเป็นลูกโซ่และความสัมพันธ์ของชีวิตท่ามกลางสงคราม ภายหลังจากสงคราม และระหว่างท่ามกลางกับภายหลังจากสงคราม ผ่านการสร้างสรรค์ ศิลปะร่วมสมัยรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต (conceptual art) เน้นการใช้วัตถุและวัสดุเป็นตัวแทนความคิด

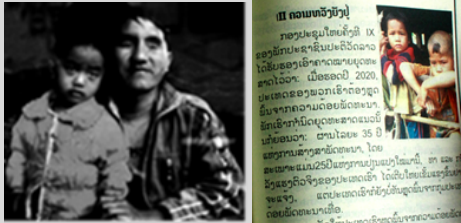
2. การสังเคราะห์ข้อมูล ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนลาวแขวงสะหวันนะเขต ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งยังคงความเป็นนามธรรม ดังนั้นผู้วิจัยต้องการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข้างต้นให้เป็นรูปธรรมโดยใช้ทฤษฎีสัญศาสตร์ Charles Sanders Peirce (1839-1914) ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างตัวสัญญะกับวัตถุจริงที่จะมีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นตัวหมาย (signifier) และตัวหมายถึง (signified) โดยจัดแบ่งประเภทของสัญญะ (sign) ออกเป็น 3 แบบ คือ ไอคอน (icon) เป็นสัญญะที่มีรูปร่างหน้าตาคล้ายกับวัตถุมากที่สุด เช่น ภาพถ่าย รูปปั้น รูปวาด โดยการถอดรหัสของ Icon เพียงแค่เห็นก็สามารถถอดความหมายถึงตัววัตถุได้ง่าย อินดิคส์ (index) เป็นสัญญะที่มีความเกี่ยวพันแบบเป็นเหตุเป็นผลโดยตรงกับวัตถุที่มี

อยู่จริงเช่น ควันไฟเป็น index ของไฟหรือรอยเท้าสัตว์ก็จะเชื่อมโยงถึงสัตว์ การถอดรหัสของ index จึงจำเป็นต้องอาศัยเหตุผลเชื่อมโยงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง index กับวัตถุจริง สัญลักษณ์ (symbol) เป็นสัญญะที่ไม่มีความเกี่ยวพัน เชื่อมโยงอันใดเลยระหว่าง ตัวสัญญะกับวัตถุจริง หากแต่ความหมายเกิดจากการตกลงร่วมกันในหมู่ผู้ใช้สัญญะ เช่น ตัวอักษรหรือตราสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น การถอดรหัสจึงจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้สัญญะและภาพที่มีความหมายต่างไปจากตัวมันเองหรือใช้แทนความหมายใหม่ และแนวคิดองค์ประกอบศิลป์ของชูลูด นิมเสมอเป็นการผสมผสานกันระหว่างส่วนนามธรรมกับส่วนรูปธรรมเป็นโครงสร้างหลักของศิลปะก็คือ เนื้อหากับรูปทรง ส่วนนามธรรม หมายถึง เนื้อหา ประกอบด้วย เรื่องราว แนวเรื่อง เนื้อหาภายใน และเนื้อหาภายนอก ส่วนรูปธรรม หมายถึง รูปทรง ประกอบด้วย ส่วนประกอบทางรูปได้แก่ ทิศนาคตุ ประกอบด้วยจุด เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี ลักษณะผิว และส่วนประกอบทางวัสดุได้แก่ วัสดุและวิธีการ

เอกภาพ หมายถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสอดคล้องกลมกลืน เป็นหน่วยเดียวกันด้วยการจัดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มก้อน ได้แก่ ดุลยภาพ จุดเด่นความขัดแย้ง ความกลมกลืน มีวิธีการสังเคราะห์ ดังนี้

2.1 การถอดสัญญะเบื้องต้น แยกส่วนนามธรรม คือ เหตุการณ์ เรื่องราว จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน ค้นหาสัญญะโดยใช้ทฤษฎีสัญศาสตร์ ของ Charles Sanders Peirce แปรเปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เป็นวัตถุ เพื่อนำมาสร้างเป็นผลงานสร้างสรรค์

ส่วนนามธรรม ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั้ง 6 ด้าน	ส่วนรูปธรรม สัญลักษณ์เบื้องต้น ไอคอน (Icon) อินเด็กซ์ (Index) สัญลักษณ์ (Symbol)	การแปลความหมาย
1. ข้อมูลผลกระทบ ด้านสังคม		ผลของความโหดร้าย รุนแรงของสงครามอินโดจีนในแขวงสะหวันนะเขต ทำให้ประชาชนมีสภาพพิการ ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างสังคม ลาวถูกทำลาย สภาพชาวลาวยิ่งสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ และวิถีชีวิต สังคมรากหญ้า ชาวลาวยกทำลาย จากสงครามอินโดจีนในแขวงสะหวันนะเขต
2. ข้อมูลผลกระทบ ด้านวัฒนธรรม	 17	สัญลักษณ์การสูญเสียแม่ของลูกและสามี จากสงครามอินโดจีนแขวงสะหวันนะเขต ตัวอักษรและตัวเลข การเข้ามามีอิทธิพลต่างชาติด้านภาษา
3. ข้อมูลผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ		การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของวัดถู มาสู่สินค้าเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดหลังจากประเทศถูกทำลายจากการทิ้งระเบิดจำนวนมากมายุทธศาสตร์
4. ข้อมูลผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อม		วัตถุที่พบทั่วไปในแขวงสะหวันนะเขต มีนัยยะหมายถึงต้นเหตุของผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวในแขวงสะหวันนะเขตตั้งแต่ปีค.ศ.1954-ปัจจุบัน เส้นทางชีวิตลาวเวียด ของฝ่ายสังคมนิยมคอมมิวนิสต์เพื่อปลดปล่อยเวียดนามใต้ เพื่อเอกราช อิสระภาพ และสันติภาพ

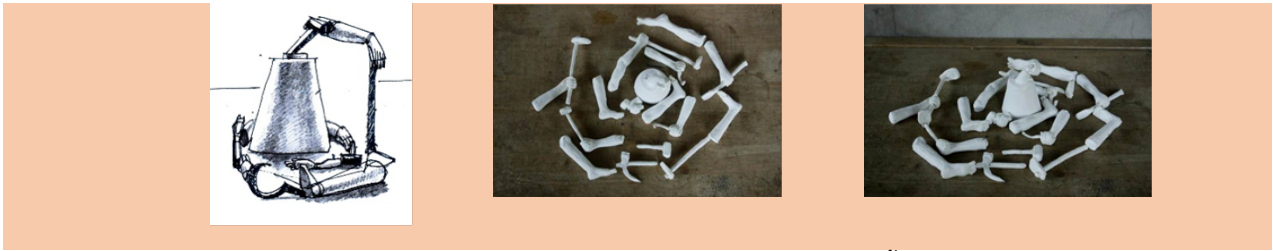
5. ข้อมูลผลกระทบด้านการศึกษา		ผลจากสงครามและความยากจน ที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน ต้องดิ้นรน ต่อสู้ และเข้าสู่สงครามเพื่อความอยู่รอด
6. ข้อมูลผลกระทบด้านสภาพจิตใจ		ความหดหู่ เศร้าโศก จากสูญเสียร่างกาย และพลัดพราก จากครอบครัว ลูกกลายเป็นกำพร้าจากสงครามอินโดจีน

จากการถอดสัญญาณเบื้องต้น พบว่าผลกระทบในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต ทั้ง 6 ด้าน พบ 2 สัญญา ดังนี้ ไอคอน (icon) ได้แก่ คนพิการ ระเบิดลูกใหญ่ แผนที่แขวงสะหวันนะเขต และแผนที่เส้นทางโฮจิมินห์ ส่วนสัญญาณสัญลักษณ์ (symbol) ได้แก่ อวัยวะเทียมจากวัสดุสังเคราะห์และไม้ เครื่องมือเครื่องใช้เกษตรกรรม วัตถุอุลุมิเนียม น้ำตา ครอบครัวคนพิการ ตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องประดับผู้หญิง

2.2 การผสมผสานองค์ความรู้ ระหว่างผลการวิเคราะห์ ข้อค้นพบ แนวความคิด สัญญา กับองค์ประกอบศิลป์ของชุด นิยมเสมอ และรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต ของ Joseph Kosuth ในส่วนองค์ประกอบศิลป์ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ ข้อค้นพบ แนวความคิด ถอดออกมาเป็นสัญญา มาเทียบเคียงกับโครงสร้างองค์ประกอบศิลป์ พบว่าองค์ประกอบศิลป์ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกคือองค์ประกอบทางนามธรรมเป็นโครงสร้างหลักของศิลปะ คือ เนื้อหา กับ รูปทรง หรือโครงสร้างทางจิต คือ เนื้อหา ตรงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อค้นพบ และสัญลักษณ์ (symbol) และส่วนที่สองคือองค์ประกอบทางรูปธรรม คือ รูปทรง ตรงกับ สัญญา

ไอคอน (icon) และอินดิเคอร์ (index) ในส่วนรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตของ Joseph Kosuth ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ ข้อค้นพบ แนวความคิด ที่ถอดออกมาเป็น สัญญา มาเทียบเคียงรูปแบบ พบว่าศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตในผลงาน Joseph Kosuth ใช้วัตถุซึ่งมันแสดงให้เห็นถึง “ความคิด” ที่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในงานศิลปะหาข้อสรุปประกอบอื่นใดไม่ หมายถึงภาพหรือความคิดที่เกิดขึ้นในสมองซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีลักษณะร่วมอันสำคัญที่จะขาดไม่ได้ ตรงกับความหมายของสัญญาในทฤษฎีสัญญาของ Charles Sanders Peirce กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวสัญญากับวัตถุจริง

3. การสร้างแบบร่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ได้แก่ เอกสาร ภาพถ่าย เว็บไซต์ และข้อมูลภาคสนาม สู่การทำภาพร่างด้วยการวาดเส้น รูปร่าง รูปทรง แบบร่าง 2 มิติและ 3 มิติ สะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลกระทบในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขตจากสงครามอินโดจีนใน สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน โดยนำประกอบกันขึ้นเป็นรูปผลงานดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 แบบร่าง 2 มิติ และ 3 มิติ ชั้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 3 แบบร่าง 2 มิติ และ 3 มิติ ชั้นที่ 2

4. วัสดุและอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับสงครามอินโดจีนจากแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ดังนี้ วัสดุในงานศิลปะได้แก่ วัสดุแปรรูป วัสดุสำเร็จรูป วัสดุสังเคราะห์ เป็นต้น ส่วนวัสดุแปรรูปได้แก่ แผ่นเหล็ก ไม้ และแกนไม้ วัสดุลูมิเนียม สำหรับวัสดุสำเร็จรูปได้แก่ ปูนซีเมนต์ ระเบิดลูกใหญ่ อุปกรณ์ขาวนาและกรรมกร เครื่องประดับผู้หญิง และสุดท้ายวัสดุสังเคราะห์ได้แก่ ขาเทียมและแขนเทียม

5. การปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยนำรูปทางความคิดที่สร้างขึ้นใหม่ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ จากผลการวิจัยข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

วิจัย แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว พบว่าสงครามอินโดจีน ช่วงปี ค.ศ.1954 - ปัจจุบัน ส่งผลกระทบ 6 ด้านมาประกอบขึ้นเป็นรูปผลงาน 2 ชั้น

5.1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 1 ประกอบด้วยขั้นตอนการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่กล่าวมาข้างต้นให้พร้อมกับการประกอบผลงานสร้างสรรค์ และขั้นตอนการนำวัสดุต่าง ๆ จัดวางตามโครงสร้างของรัศมีระเบิดที่แผ่ขยายจากจุดกึ่งกลาง ออกไปด้านข้างโดยรอบรูปทรง วางทิศทางวัสดุต่อเนื่องคล้ายลูกโซ่เพื่อสื่อให้เห็นถึงผลกระทบต่อเนื่องกันคล้ายกับลูกโซ่

วัสดุแปรรูป

วัสดุสำเร็จรูป

วัสดุสังเคราะห์

ภาพประกอบที่ 4 วัสดุในงานศิลปะ

ภาพประกอบที่ 5 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1

5.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ประกอบด้วยขั้นแรกการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่กล่าวนำข้างต้นให้พร้อมกับการประกอบผลงานสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้มีการประกอบสร้าง 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ขั้นตอนแรก สร้างโครงสร้างภายในด้วยไม้และเหล็กเส้นเพื่อเป็นแกนรับน้ำหนักของรูปทรงมนุษย์ที่ทำจากดินเหนียว ขั้นตอนที่ 2 พอกดินเหนียวตามโครงสร้างจนได้รูปทรงมนุษย์ที่ต้องการ ขั้นตอนที่ 3 พอกปูนซีเมนต์ชั้นแรกต่อมาสักโครงสร้างเหล็กเพื่อเสริมความแข็งแรงของปูนซีเมนต์ จากนั้น

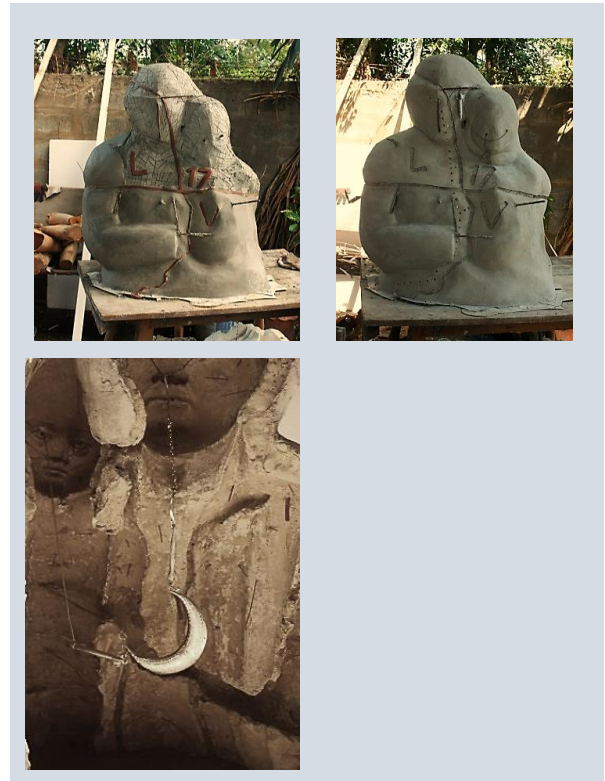
พอกปูนซีเมนต์ชั้นสุดท้าย ซึ่งเป็นกรรมวิธีการสร้างแบบประติมากรรม 3 มิติ

ส่วนที่ 2 สร้างแผนที่เส้นทางโฮจิมินห์ ตัวอักษร คือ L และ V ตัวอักษร คือ 17 ด้วยการเจาะและทำร่องลึกด้วยการกันด้วยดินน้ำมัน ต่อมานำเครื่องประดับผู้หญิงและลูกกระป๋องลูมิเนียมขนาดเล็กมาแขวนโดยเชื่อมทั้งภายนอกและภายใน

ส่วนที่ 3 ตัดแผ่นเหล็กเป็นรูปแผนที่แขวงสะหวันนะเขต

ภาพประกอบที่ 6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ชั้นที่ 1 ส่วนที่ 1

ภาพประกอบที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ชั้นที่ 1 ส่วนที่ 2

ภาพประกอบที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 ชั้นที่ 1 ส่วนที่ 3

ภาพประกอบที่ 9 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2

ชิ้นที่ 2 นำรูปปั้นมนุษย์มาจัดวางบนแผ่น
เหล็กรูปแผนที่แขวงสะหวันนะเขต

6.ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ผลงานชิ้นที่ 1 การจัดองค์ประกอบแบบการ
ซ้ำโดยเน้นทิศทางมีความเหมาะสมและตรงตาม
วัตถุประสงค์ของการแสดงออก ในส่วนของสัญลักษณ์
ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการสื่อให้เห็นถึงผลกระทบมีความ
เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง รูปแบบการแสดงออกเป็น
เอกภาพสะท้อนแนวคิดของผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี

ผลงานชิ้นที่ 2 รูปทรงคนที่น่าสนใจมีความเหมาะสม
และสามารถสะท้อนความรู้สึกได้ดี โดยเฉพาะเมื่ออยู่
ร่วมกับส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น ลูกกระเบิด จึงเพิ่มสาระ
ให้กับภาพมากยิ่งขึ้น ในส่วนของสัญลักษณ์มาใช้
สามารถสะท้อนเรื่องราวได้ตามวัตถุประสงค์ของการ
แสดงออกของผู้วิจัย ผลงานโดยภาพรวมสร้าง
ความรู้สึกได้

สรุปและอภิปรายผล

1.สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถี
ชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี
ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน

พื้นที่แขวงสะหวันนะเขต เป็นพื้นที่เดินทาง
ของกองทัพเวียดนามเหนือ เรียกว่า “เส้นทางโฮจิมินห์
เทล” แขวงสะหวันนะเขต มีการทิ้งระเบิดมี 2 จุดใหญ่
ในปี ค.ศ.1964 บนเส้นทางโฮจิมินห์ คือ เส้นทางเลขที่
20 จากเวียดนามผ่านเข้าลาวแล้วต่อไปถึงเขตแดน
แขวงสะหวันนะเขตทางเส้นนี้ถูกระเบิดทำลายไปสุด
เส้นทาง และเส้นทางเลขที่ 12 เส้นทางทั้งสองเส้นนี้
ถูกระเบิดถูกทำลาย ต่อมาปี ค.ศ.1965 สหรัฐอเมริกา

ได้ทิ้งระเบิดและยาฆ่าหญ้าเป็นผลให้เนื้อที่ป่าจำนวน
6,250,000 ไร่ ถูกทำลาย สัตว์ป่าหลายชนิดสูญพันธุ์
ในปี ค.ศ.1966 สมรภูมิการรบที่หนักหน่วงดุเดือดที่สุดใน
แขวงสะหวันนะเขต คือ “สมรภูมिरบลามเซิน 719”

ในด้านผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถี
ชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต มี 6 ด้าน ได้แก่
ผลกระทบด้านสังคม เกิดจากความขัดแย้งภายในของ
ชนชั้นผู้ปกครอง และการแทรกแซงของสหรัฐอเมริกา
ส่งผลกระทบสังคมลาว ได้แก่ ชนชั้นผู้ปกครอง
แตกแยกออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ลาวฝ่ายขวา ลาวฝ่าย
กลาง ลาวฝ่ายซ้าย ความล้มเหลวการจัดตั้งรัฐบาล
ผสมในลาวครั้งที่ 1 และ 2 ลาวฝ่ายขวาปราบปราม

เช่นฆ่าฝ่ายขบวนการประเทศลาวอย่างโหดร้ายป่าเถื่อน และส่งผลให้ประชาชนตั้งกลุ่มประท้วงขับไล่พวกศัตรู เสมือนคนลาวฆ่าคนลาวกันเอง และการทิ้งระเบิด ส่งผลกระทบต่อครอบครัวพลัดพรากจากกัน ลูกหลานกลายเป็นกำพร้าพ่อแม่ ประชาชนชาวลาวบ้านต่างหลบหนีเข้าป่า อาศัยถ้ำ และชุดหลุมหลบภัย ส่งผลให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงเช่นจากการดำรงชีวิตช่วงกลางวันต้องเปลี่ยนเป็นเวลากลางคืน ในปัจจุบันลูกกระเบิดที่ยังไม่ทำงาน ส่งผลกระทบต่อสังคมลาวทำให้มีจำนวนคนพิการมากขึ้น ชาวบ้านบางครอบครัวสูญเสียลูกหลาน สารเคมีพิษตกค้างส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประชาชนลาว ทรัพยากรมนุษย์ขาดคุณภาพ และยังส่งผลต่อลูกที่เกิดมา ทำให้ร่างกายผิดปกติ ผิดรูป และพิการ

ผลกระทบด้านวัฒนธรรม เกิดจากสหรัฐอเมริกาได้นำสังคมวัฒนธรรมแบบข้าทาสแทรกซึมเข้ามาในลาว ดัดแปลงหลักธรรมแล้วนำมาเผยแพร่ในลาว ส่งนักสืบเข้ามาบวชเพื่อกุมอำนาจทางศาสนาต่อต้านคำสอนที่มีลักษณะปลุกกระดมจิตใจรักชาติรักบ้านเกิดเมืองนอน รักการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศชาติ ส่งเสริมให้เชื่อถือแบบเพื่อฝัน ล้าหลังที่ฝืนกับวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นการควบคุมบัญชาลูกมือหุ่น แสดงให้เห็นถึงการทำลายวัฒนธรรมด้วยวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมอบายมุขทุกด้านให้กับวัยรุ่นลาว

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เกิดจากสหรัฐอเมริกานำสินค้าตนเองเข้ามาแทนที่สินค้าลาว และถือสิทธิผูกขาดในการควบคุมพื้นฐานเศรษฐกิจของลาว ส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจลาวตกอยู่ในความอ่อนแอ ราคาเงินกีบตกต่ำลง ค่าครองชีพถีบตัวสูงขึ้น การดำรงชีวิตของประชาชนตกอยู่ในการควบคุมของสหรัฐอเมริกา ประชาชนลาวไม่รู้จักรักการค้าขายส่วนมากอาศัยหากินตามธรรมชาติตามฤดูกาล ปลูกฝัง

เลี้ยงสัตว์ทำเครื่องจักสาน ทำมาหากินลำบาก ไม่มีโอกาสสร้างเศรษฐกิจค้าขายแลกเปลี่ยน และลาวไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้เศรษฐกิจล่าช้า ไม่มีสินค้าหลากหลายส่งออกขาย การค้าขายตกต่ำสูญเสียทรัพย์สิน ค่าครองชีพแพง ค่าเงินกีบตกต่ำ กลายเป็นประเทศด้อยพัฒนา การดำรงชีวิตของชาวบ้านยุ่งยาก ทำมาหากินไม่สะดวก ทุกข์ยากขาดแคลนทรัพย์สินอดอยาก หิวโหย ประชาชนล้มตาย ก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านทรัพย์สิน มีคนทุกข์ยาก ขาดแคลนอาหารการกิน ชาวบ้านตื่นตระหนกภัยอันตรายจากระเบิดที่ยังไม่ทำงาน ด้วยการเก็บซากกระเบิดมาทำเป็นเสาบ้าน เสาเล้าข้าว ทำรั้วระเบิด และนำวัตถุที่เป็นโลหะจากระเบิดมาหลอมทำ ช้อน ตะเกียบ สร้อยคอล็อกแขน เป็นต้น เพื่อดำรงชีพด้วยการค้าขายแลกเปลี่ยนในช่วงหลังสงครามอินโดจีน

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การทิ้งระเบิดส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียน ไร่ นา ไร่ สวน บ้านเรือน สัตว์เลี้ยงของประชาชน ถนนหนทาง ทรัพยากรในดินถูกทำลายเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านไม่สามารถทำไร่ นาและบางรายไม่มีที่ทำไร่ นาสวน การดำรงชีวิต มีความทุกข์ยากลำบาก ไปมาหาสู่ไม่สะดวก การไปมาพบกับความยุ่งยาก ไม่มีที่พักอาศัยแบบถาวร และขาดแคลนอาหารการกินการเป็นอยู่ก็ลำบาก สารพิษส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ แพร่กระจายไปสู่หลายพื้นที่ แหล่งน้ำ พิษพรรณป่าไม้ ดิน หญ้า พืชต่าง ๆ ป่าไม้แห้งเหี่ยวตาย ประชาชนนำน้ำและพืชมากินทำส่งผลกระทบต่อร่างกาย ส่งผลต่อลูกที่เกิดมาร่างกายผิดปกติ ผิดรูป และพิการ ระเบิดที่ยังทำงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบด้านการศึกษา นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 ช่วงสงครามอินโดจีนส่งผลกระทบต่อการศึกษาคนลาวจำนวนหลายล้านคนประสบปัญหาความทุกข์

ยากลำบาก หนีเอาตัวรอดจากภัยสงครามทำให้ลูกไม่ได้เรียนหนังสือ บางส่วนเรียนหนังสือตามวัดต่าง ๆ คนส่วนมากไม่ได้เรียนหนังสือ การศึกษาในอดีตคนลาวรุ่นเก่าไม่ได้เรียนหนังสือส่วนมากอาศัยอยู่ตามชนบท คนที่มีการศึกษามีโอกาสได้ทำงานและได้ศึกษาต่อที่ต่างประเทศ

ผลกระทบด้านสภาพจิตใจ สงครามอินโดจีน ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ คนลาวสะท้อนใจต่อการสูญเสียทุกอย่างที่มี สภาพจิตใจ เครียด หวาดระแวง ปัจจุบันคนลาวเสียใจ โกรธแค้น และไม่ชอบสงคราม เพราะได้สร้างความสูญเสีย สร้างความอดอยาก กำพรังกำพลอย ทำมาหากินไม่ได้ และเสียใจกับลูกหลานต้องได้รับความลำบาก สังคม เศรษฐกิจ และอื่น ๆ พัฒนาล่าช้า ปัจจุบันการดำรงชีวิตของประชาชนยังไม่กล้าที่จะไปทำมาหากินเพราะยังหวาดกลัวภัยอันตรายจากระเบิดที่ยังไม่ทำงานและสารเคมีพิษตกค้างประชาชนลาวไม่กล้าที่จะไปทำไร่สวนและลูกหลานเจ็บป่วย ปัจจุบันคนลาวเกลียดชังสงคราม และเครียดแค้นสหรัฐอเมริกา

1.2 การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยผ่านรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตที่สะท้อนถึงผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตจากผลกระทบจากสงครามอินโดจีน ในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วงปี ค.ศ.1954 – ปัจจุบัน สะท้อนเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบจากสงครามอินโดจีนในแขวงสะหวันนะเขต ช่วงปี ค.ศ.1954-ปัจจุบัน 6 ด้านดังที่กล่าวไปแล้วนั้นนำไปสู่แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนลาวจากสงครามอินโดจีนมีลักษณะเป็น

ลูกโซ่และความสัมพันธ์ของชีวิตท่ามกลางสงครามภายหลังสงคราม และระหว่างท่ามกลางและภายหลังสงคราม ถอดออกมาเป็นสัญลักษณ์เบื้องต้นต่าง ๆ ด้วยทฤษฎีสัญศาสตร์ สัญลักษณ์เบื้องต้นถูกนำไปสังเคราะห์กับรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต ด้วยแนวคิดองค์ประกอบศิลป์และแนวคิดทฤษฎีคอนเซ็ปชวลอาร์ต ซึ่งประกอบไปด้วย รูปทรง ได้แก่ มนุษย์(ภาพบุคคล) วัตถุ สิ่งแวดล้อม ตัวเลข ตัวอักษร แผนที่แขวงสะหวันนะเขต เป็นต้น ทศนธาตุ ได้แก่ เส้น พื้นผิว ที่ว่าง วัสดุ ประกอบไปด้วย วัสดุแปรรูป วัสดุสำเร็จรูป วัสดุสังเคราะห์ เป็นต้น เทคนิควิธีการ ได้แก่ การสร้างรูปทรงแบบ 3 มิติ และการจัดวาง เป็นต้น

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้น 1 เนื้อหาเน้นแนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบในวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต ด้านสังคม เน้นความคิดเกี่ยวกับผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวจากสงครามอินโดจีน สื่อสารผ่านสัญลักษณ์ทางสังคม คือ อวัยวะเทียมจากวัสดุสังเคราะห์ ไม้ และเครื่องมือเครื่องใช้เกษตรกรประกอบกับ สัญลักษณ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระเบิดลูกใหญ่ และสัญลักษณ์อื่น ๆ ได้แก่ แขวงสะหวันนะเขต ด้วยรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ต แสดงความคิดผ่านวัสดุต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุสังเคราะห์รูปขาเทียม เท้าเทียม เป็นต้น วัสดุสำเร็จรูป ได้แก่ จอบ เสียม ค้อนเคียว ลูกกระเบิดใหญ่ รูปร่างของแผนที่แขวงสะหวันนะเขตสร้างลงบนลูกกระเบิดเพื่อแสดงถึงพื้นที่วิจัยและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดในลาว เป็นต้น วัสดุแปรรูป ได้แก่ แขนที่ทำจากไม้ ขาที่ทำจากไม้ เป็นต้น วัสดุเหล่านี้ถูกจัดวางตามโครงสร้างของรัศมีระเบิดที่แผ่ขยายจากจุดกึ่งกลาง ออกไปด้านข้างโดยรอบ วางต่อเนื่องเพื่อสื่อให้เห็นถึงผลกระทบคล้ายลูกโซ่

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้น 2 เนื้อหาเน้นแนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต ด้านสภาพจิตใจ เน้นความคิด

เกี่ยวกับผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวจากสงครามอินโดจีน สื่อสารผ่านสัญญาณทางสภาพจิตใจ คือ น้ำตา ครอบครัวคนพิการ เป็นต้น ประกอบกับ สัญญาณเศรษฐกิจ คือ วัดอุลุมิเนียม และสัญญาณอื่น ๆ ได้แก่ เครื่องประดับขนเผ่าของผู้หญิง, ตัวเลข 17, ตัวอักษร L และ V, แผนที่แขวงสะหวันนะเขต, แผนที่เส้นทางโฮจิมินห์ เป็นต้น ด้วยรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวล อาร์ต แสดงความคิดผ่านวัสดุต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุสำเร็จรูป ได้แก่ เครื่องประดับขนเผ่าของผู้หญิง เป็นต้น วัสดุแปรรูป ได้แก่ ปูนซีเมนต์ ลูกกระเบิด อุลุมิเนียม แผนที่แขวงสะหวันนะเขต เป็นต้น จัดวางวัสดุตามโครงสร้างรูปทรง ใช้รูปทรงบล็อกลมมนุษย์ รูปทรงบล็อกลมมนุษย์ ลักษณะการกลับด้าน (negative) สื่อถึงสภาพภายในจิตใจ ของมนุษย์ที่ พลัดพราก สูญเสีย ความทุกข์ยากลำบากของชีวิตที่อยู่ท่ามกลาง ความโหดร้ายของสงคราม จัดวางรูปทรงบล็อกลมมนุษย์ ในแนวตั้งบนรูปแผนที่แขวงสะหวันนะเขต เชื่อมโยงกับบริบทพื้นที่วิจัย และห้อยแขวนเครื่องประดับและระเบิดอุลุมิเนียม ในรูปทรงบล็อกลมมนุษย์ จากดวงตาของพ่อ เชื่อมประสานลูก เพื่อแสดงสภาพจิตใจของพ่อที่สูญเสียดวงตาและภรรยา ลูกกลายเป็นเด็กกำพร้า ภายนอกรูปทรงบล็อกลมมนุษย์แขวน ห้อยระเบิดอุลุมิเนียมเป็นสัญลักษณ์ของการทำลายล้าง

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจากสงครามอินโดจีน ช่วงปี ค.ศ.1954 – ปัจจุบัน

จากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่วิจัย แขวงสะหวันนะเขต พบว่าผลกระทบทั้ง 6 ด้าน มีลักษณะเป็นลูกโซ่ต่อเนื่อง นับตั้งแต่ความขัดแย้งภายในของชนชั้นผู้ปกครองและการแทรกแซงของสหรัฐอเมริกา ภาวะสงครามเย็นระหว่าง

มหาอำนาจ สหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียต ลาวกลายเป็นสมรภูมิรบ เหตุทั้งหมดส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตชาวลาว คือ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การศึกษา และสภาพจิตใจ ผลกระทบทั้ง 6 ด้าน สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ของ Talcott Parsons (1902-1979) ได้กล่าวไว้ว่า แนวความคิดทางสังคมของกลุ่มทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ มีลักษณะดังนี้ สังคมเป็นระบบหนึ่งที่มีส่วนต่าง ๆ (part) มีความสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ที่คงที่ของแต่ละส่วนจะเป็นปัจจัยทำให้ระบบสังคมเกิดความสมดุลย์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจากความสมดุลย์ถูกทำลายลง เพราะองค์ประกอบของสังคม คือ บุคลิกภาพ อิทธิพล และวัฒนธรรม ความสมดุลย์ถูกทำลายลงเพราะองค์ประกอบของสังคมเกิดความแตกกร้าวโดยมีสาเหตุมาจากทั้งสาเหตุภายนอกระบบสังคมและสาเหตุจากภายในระบบสังคมมีความตึงเครียดและความไม่สงบสุขภายในสังคมที่เป็นสาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ยังสอดคล้ององค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ สุวิทย์ อธิราช (2543) ได้กล่าวว่า ผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาว สปป.ลาวเปลี่ยนแปลง 5 ด้าน ได้แก่ด้านแรงงานการผลิตลดลง ด้านชาวบ้านทำการเกษตรไม่สะดวก ด้านความเสียหายด้านทรัพย์สิน ความเสื่อมโทรมทางสังคม และด้านการกวาดล้างหลังสงคราม ยังสอดคล้องกับองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ Dye Thomas R (1982) ได้กล่าวว่า ความหมายของผลกระทบ หมายถึง การแยกแยะปัญหาของสังคม และที่เป็นปัญหารวมถึงการสืบสาวหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นตลอดจนการเสนอวิธีแก้ไขปัญหาก็ได้สรุปผลกระทบ ซึ่งแบ่งผลกระทบได้เป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมเนื้อหา แบ่งออกได้เป็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง การ

บริหาร สิ่งแวดล้อม และกายภาพ เป็นต้น และผลกระทบตามแง่มุมของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (reality) แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ผลกระทบเชิงภาวะวิสัย (objective impact) ได้แก่ ผลกระทบที่เกี่ยวข้องโดย ไม่ขึ้นอยู่กับการรับรู้สัณนิคิดของคน และผลกระทบเชิงอัตวิสัย (subjective impact) ได้แก่ ผลกระทบในการรับรู้สัณนิคิดของคน

2.2 การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยรูปแบบศิลปะแนวคอนเซ็ปชวลอาร์ตจากผลกระทบจากสงครามอินโดจีนต่อวิถีชีวิตชาวลาวแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วง ปี ค.ศ.1954 – ปัจจุบัน

ผลงานสร้างสรรค์ทั้ง 2 ชิ้น พบว่า ความคิดเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการ ใช้สัญลักษณ์เบื้องต้นต่าง ๆ ที่มาจากบริบทพื้นที่วิจัย ผสมผสานกับรูปแบบและวัสดุหลากหลาย ปรากฏสัญลักษณ์ใหม่ ความหมายใหม่ กลายเป็นวัตถุศิลปะเชิงสงคราม และขยายขอบเขตแนวคิดการสื่อสารออกจากความงามทางรูปทรงและการสำแดงอารมณ์ ด้วยการนำ ตัวเลข ตัวอักษร แผนที่ และวัสดุหลากหลาย สอดคล้องกับทฤษฎีสัญศาสตร์ของ Charles Sanders Peirce (1839-1914) กล่าวว่า ประเภทของสัญลักษณ์ (sign) ออกเป็น 3 แบบ คือ ไอคอน (icon) เป็นสัญลักษณ์ที่มีรูปร่างหน้าตาคล้ายกับ วัตถุมากที่สุด เช่น ภาพถ่าย รูปปั้น รูปวาด โดยการถอดรหัสของ icon เพียงแค่เห็นก็สามารถถอดความหมายถึงตัววัตถุได้ง่าย อินเด็กซ์ (index) เป็นสัญลักษณ์ที่มีความเกี่ยวพันแบบเป็นเหตุเป็นผลโดยตรงกับวัตถุที่มีอยู่จริงเช่น ควันไฟเป็น index ของไฟหรือรอยเท้าสัตว์ก็จะเชื่อมโยงถึงสัตว์ การถอดรหัสของ index จึงจำเป็นต้องอาศัยเหตุผลเชื่อมโยงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง index กับวัตถุจริง สัญลักษณ์ (symbol) เป็นสัญลักษณ์ที่ไม่มีความเกี่ยวพัน เชื่อมโยงอันใดเลยระหว่างตัว สัญลักษณ์ กับวัตถุ

จริง หากแต่ความหมายเกิดจากการตกลงร่วมกันในหมู่ผู้ใช้สัญลักษณ์ เช่น ตัวอักษรหรือตราสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นการถอดรหัสจึงจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของ ผู้ใช้สัญลักษณ์และภาพที่มีความหมายต่างไปจากตัวมันเองหรือใช้แทนความหมายใหม่ และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคอนเซ็ปชวลอาร์ตว่า มโนทัศน์ (concept) หรือความคิดรวบยอด หมายถึงภาพหรือความคิดที่เกิดขึ้นในสมองซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มีลักษณะร่วมอันสำคัญที่จะขาดไม่ได้ และทฤษฎีหลังสมัยใหม่ (postmodern theory) Jean Francois Lyotard กล่าวว่า ความหลากหลายในการใช้สัญลักษณ์ (sign) ซึ่งเป็นตัวเชื่อมโยงกับสัญลักษณ์อื่น ๆ ฉะนั้นสัญลักษณ์จึงไม่มีความหมายที่เป็นสาระในตัวเอง เช่น เมื่อเราเปิด พจนานุกรมดูคำศัพท์คำหนึ่ง แต่ก็ต้องไปค้นหาคำอธิบายที่คำอีกความหมายจึงถูกอ้างต่อเป็นทอด ๆ ไปในสังคมโพสต์โมเดิร์น สัญลักษณ์มีความหมายต่อเมื่อแสดงถึงสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น ไฟจราจรสีแดง หมายถึงหยุดเพราะตรงข้ามกับไฟจราจรสีเขียวที่หมายถึงไป จึงหมายถึงลักษณะเชิงรับของสัญลักษณ์และความหมายที่จำเป็นต้องมีความแตกต่างมาช่วยให้เข้าใจได้ นอกจากรายการผลิตลักษณะที่แตกต่างกันด้วยการเกิดสัญลักษณ์ใหม่และความหมายใหม่ กลายเป็นวัตถุศิลปะเชิงสงคราม และขยายขอบเขตแนวคิดการสื่อสารออกจากความงามทางรูปทรงและการสำแดงอารมณ์ ด้วยการนำ ตัวเลข ตัวอักษร แผนที่ และวัสดุหลากหลาย จากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ทั้ง 2 ชิ้น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ของอิทธิพล ตั้งโฉลก (2550) กล่าวว่า การสร้างสรรค์ต้องเป็นการสร้างผลงานที่มีความเป็น “ต้นแบบ” (originality) มีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนสิ่งอื่นใดในโลกนี้มีเพียง หนึ่งเดียวที่อาจจะเรียกได้ “ความเป็นเอก” (uniqueness) อันจะเป็นผลต่อเนื่องไปถึงการเป็น

เจ้าของ “ลิขสิทธิ์” (copyright) ของผลงานตามกฎหมายได้อีกด้วย รวมไปถึงการแสดงบุคลิก อุปนิสัย รสนิยม หรือ “ตัวตน” ของศิลปิน ซึ่งย่อมหมายถึงการไม่เอาอย่างใคร ไม่เหมือนใครดูเดียวกับหน้าตา รูปร่าง ของศิลปินแต่ละคน การแสดงตัวตนหรือ “อัตตา” ในผลงานศิลปะจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และสอดคล้องกับทฤษฎีการรื้อสร้างของ Jacques Derrida (ภัทรภรณ์ ช้อยหิรัญ, 2563) กล่าวว่า แนวความคิดทางปรัชญา โดยกล่าวถึงวิธีการทางปรัชญาที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การลดทอน (reduction) การสร้าง (construction) และการทำลาย (destruction) โดยทั้ง 3 ขั้นตอนนั้น จะมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กัน คือ การสร้างจะมีความเกี่ยวข้องกับการทำลาย แต่การทำลายนั้นไม่ได้หมายความว่า เป็นการทำลายทั้งหมด แต่เป็นการทำลายที่มีลักษณะของการรื้อโครงสร้างเท่านั้น

ส่วนรูปธรรม สัญลักษณ์เบื้องต้นต่าง ๆ แปรเปลี่ยนเป็นวัสดุต่าง ๆ นำมาประกอบ องค์ประกอบชิ้นใหม่ และจัดวางวัสดุตามโครงสร้าง ความคิด เพื่อสร้างเอกภาพ สอดคล้องกับแนวคิด องค์ประกอบของศิลป์ ของชูลูด นิเมเสมอ (2531) กล่าวว่าองค์ประกอบของศิลป์ในงานศิลปะ มีความสำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่ โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วย

ประสาทสัมผัสส่วนหนึ่งกับส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุ นั้นอีกส่วนหนึ่ง เรียกว่า องค์ประกอบส่วนแรกว่า รูปทรง (form) หรือ องค์ประกอบทางรูปธรรม และเรียกส่วนหลังว่าเนื้อหา (content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะก็คือ รูปทรงกับเนื้อหา

ผลงานวิจัยครั้งนี้มีคุณค่าทางด้านการศึกษ การสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยจากผลกระทบต่อวิถีชีวิต จากสงครามอินโดจีนใน สปป.ลาว ช่วงปี ค.ศ. 1954-ปัจจุบัน ผ่านกระบวนการทางด้านการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอน การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา การลงพื้นที่วิจัยเพื่อตรวจสอบวรรณกรรมกับความเป็นของพื้นที่วิจัย ก่อนนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ กระบวนการทั้งสองจะสนับสนุนส่งเสริม ซึ่งกันและกัน และช่วยขยาย แนวความคิดการสร้างสรรค์ จากพื้นที่สงครามที่เกิดขึ้นจริง สู่พื้นที่ความคิดสร้างสรรค์ และจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะอีกแนวทางหนึ่งที่จะขยายขอบเขตความหมายศิลปะให้กว้างขวางมากขึ้น แก่นักศึกษาและผู้สนใจศิลปะในประเทศลาว และประเทศอื่น ๆ ที่ต้องการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย แนวสงคราม

เอกสารอ้างอิง

ชูลูด นิเมเสมอ. (2531). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
 บุณทะนอง ชมไขฝน และคณะ (2012). **ตามรอยปะหวัดสาด สืบสานมุนเชื้อ บนเส้นทางโฮจิมินในผืนแผ่นดินลาว**. เวียงจัน : โรงพิมพ์แห่งลัด.

ปรีชา ศรีวัลย์. (2548). **เวียดนาม การรบขึ้นแตกหัก**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
 ภัทรภรณ์ ช้อยหิรัญ. (2563). ทฤษฎีการรื้อสร้างกับการอ่านตีความ. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 22(4) : 329-340.

สจ๊วต-ฟอกซ์, มาร์ติน.(จิราภรณ์ วิญญรัตน์, แปล)
(2553). **ประวัติศาสตร์ลาว**. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.

สุนทร โพธิสาร. (2558). **ทฤษฎีทางวัฒนธรรม
มนุษย์และสังคม**. ขอนแก่น : คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิทย์ ธีรศาตวัต. (2543). **ประวัติศาสตร์ลาว
1779-1975**. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). **แนวทางการสอนและ
สร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง**. กรุงเทพฯ :
อัมรินทร์ พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิง.

Committee of Concerned Asian Scholars.
(1970). **The Indochina Story**. New
York : Bantam Books.

Dye Thomas R. (1982). **Understanding Public
Policy**. New Jersey : Prentice Hall.

L2btravel. (2563). **แขวงสะหวันนะเขต**. สืบค้นเมื่อ
4 กันยายน 2563 . สืบค้นจาก
<https://www.l2btravel.net/content/4781/savannakhetr>.

Shuguang Zang.(1994). **Treat Perception and
Chinese Communist Foreign Policy**,
in Melvyn P. Lettler and David S.
Painter, **Origins of the Cold War**.
London : Routledge.

บุคคลอ้างอิง

คำแพง 1 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 52 ปี ที่
อยู่เมืองนครไกรสร แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2565.

คำแพง 2 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 60 ปี ที่
อยู่เมืองนครไกรสร แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2565.

คำแพง 3 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 62 ปี ที่
อยู่เมืองอาดสะพอน แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2565.

คำแพง 4 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 58 ปี ที่
อยู่เมืองไกรสอน แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2565.

คำแพง 5 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 56 ปี ที่
อยู่เมืองคันทบุรี แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2565.

คำแพง 6 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 43 ปี ที่
อยู่เมืองนครไกรสร แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2565.

คำแพง 7 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 42 ปี ที่
อยู่เมืองไกรสร แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2565.

คำแพง 8 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 91 ปี ที่
อยู่เมืองไกรสอน แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2565.

คำแพง 9 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 69 ปี ที่
อยู่เมืองอาดสะพอง แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2565.

คำแพง 10 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 70 ปี ที่
อยู่เมืองไกรสอน แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2565.

คำแพง 11 (นามสมมุติ), ผู้ให้สัมภาษณ์. อายุ 74 ปี ที่
อยู่เมืองไกรสอน แขวงสะหวันนะเขต
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2565.